

HOEVEEL LIEFDE TE GEVEN...

7^e zondag door het jaar

DATUM	23 februari 2020
VOORGANGER	Frans van Oosten
EERSTE LEZING	Leviticus, 19, 1 - 2. 17 - 18
EVANGELIE	Mattheus 5, 38 - 48

OVERWEGING

Lieve mensen, zusters en broeders.

Liefde, er wordt veel over gezongen, in tragische smartlappen en in mooie kerkliederen. Er wordt veel over gesproken, door jongeren op het schoolplein, binnen relaties. Hoeveel houd je van mij? Liefde is niet te meten. Eigenlijk dus een onzinnig thema dus vandaag, "Hoeveel liefde te geven".

Het evangelie is uit de Bergrede, we hebben er veel over gehoord afgelopen weken. De Bergrede wordt vaak de ultieme christelijke ethiek genoemd, instructies over hoe te leven.

Het is goed te beseffen dat in de loop van de eeuwen deze joods-christelijke ethiek een ontwikkeling heeft doorgemaakt. Er zijn verhalen van wraak te lezen in het oude testament.

Wat denkt u van deze: word ik gewond, dan dood ik een man; krijg ik een schram, dan neem ik een kind. Of uit een psalm: Gelukkig hij die wraak zal nemen.

De tijden veranderden, de joodse rechtspraak ging uit van evenredige vergelding. Een oog voor een oog, een tand voor een tand. Je mag niet meer terugdoen dan wat je aangedaan is. Een hele vooruitgang, geen wraak meer, maar met gelijke munt terugbetalen. Dat voelt goed.

In de Bergrede gaat Jezus weer een stap verder, hij predikt een vorm van geweldloosheid. Maar moet je dan echt alles over je kant laten gaan? Hoe moeten we zijn woorden verstaan, gelezen in het licht van zijn tijd. Ik neem twee voorbeelden uit het evangelie. Als je iemand op de rechterwang wil slaan, doe je dat (als je rechtshandig bent) met de buitenkant van je hand. Dat was echt een grote belediging in die tijd. En als je dan de linkerwang toekeert, weersta je die minachting. Geen vergelding, geweld eindigt, waar liefde begint.

En dan over het bovenkleed. Dit stond in de Joodse wet apart genoemd. Als je dat kleed als onderpand nam, moest je dit voor zonsondergang teruggeven. Want voor arme mensen was het bovenkleed tevens hun deken voor de nacht.

Iemand die dus het onderkleed vroeg mocht dat wel houden. Stond je daar met alleen je jas. We zouden het nu een soort belastingontwijking noemen. Niet verboden, maar wel raar. En als je dan ook je bovenkleed geeft, sta je letterlijk in je hemd.

In beide voorbeelden stel je jezelf kwetsbaar op. Het wordt ongemakkelijk voor de ander. Je brengt die ander van zijn of haar stuk. Je geeft de ander de mogelijkheid tot inkeer te komen, om te kunnen beseffen wat zijn of haar daad betekent. Wat de gevolgen zijn. Die houding wordt van ons gevraagd.

Zoveel liefde voor onze zonden wij nog wel kunnen opbrengen. Of daar willen op zijn minst wel naar streven. Die ander helpen tot inkeer te komen.

Maar dan gaat Jezus nog een stap verder, je moet volmaakt zijn.

Daar word ik nou ongemakkelijk van. Volmaakt ga ik niet worden. Ik ben mens. Volmaakt willen zijn, daar hebben we toch al zo'n last van in deze maatschappij. Alles moet perfect zijn. Dat perfectionisme, die druk. Alles goed willen doen, in je werk, in je relaties, in je geloof. Je zou er een burn-out van krijgen.

Moeten wij dus een tweede Gandhi zijn, een Nelson Mandela? Dat lijkt me net zo onhaalbaar als wat we in de eerste lezing hoorden: wees heilig. Dat gaat niet lukken.

Maar wat blijkt, het gaat niet over de perfectie. Het Griekse woord *teleios*, wat hier vertaald is, betekent zoiets als: 'in vervulling gebracht hebbend'. Het gaat om heelheid, harmonie met jezelf en met God.

En ook het heilig uit de eerste lezing zijn heeft hier de betekenis van 'heel' worden of 'gaaf'.

We worden opgeroepen om zo met elkaar om te gaan dat we er 'heel', 'gaaf', beter van worden. Zo met elkaar omgaan dat het zowel de ander als onszelf goed doet. Vandaar ook "heb je naaste lief, als jezelf". Beiden.

Jezus gaat dus de regels voorbij en doet een beroep op onze liefde. Alleen door persoonlijke inzet kan een pijnlijke situatie doorbroken worden, een vastgelopen verhouding weer losgemaakt.

Kijk, nu wordt het haalbaarder, nog steeds lastig en moeilijk, maar haalbaarder. Het gaat er dus om, de ommekeer te zoeken. Niet te reageren vanuit de impuls of de onderbuik.

Houden van je vijand is niet die vijand opeens aardig gaan vinden. Het is er diep van doordrongen zijn dat die ander ook mens is, net als jij. Met hoop en pijn. Een mens die het goede en het kwade kan doen, net als ik, als u, net als wij. Dat de ander ook een kind van God is.

De volmaaktheid is dus de weg zoeken naar verbinding, naar heelheid. God zien in die ander. Straks zingen we “Gezegend de onzienlijke, gezegend de verborgene”. Dat gaat over God maar in die heelheid dus ook over de mens, over u en ik. Zo in God heel worden. De consequentie is dat je die ander liefhebt, met een liefde die dorstig maakt, verlangend naar meer.

Die liefde is niet van de onderdanige soort. Van het pleasen om aandacht te krijgen. Die liefde gaat over gelijkwaardigheid. En daarom ook die toevoeging: heb de ander lief als jezelf. Onze christelijke opdracht bestaat niet alléén uit onzelfzuchtig dienen. Die opdracht bestaat ook uit onszelf lief te hebben, zo te werken aan heel worden, aan heilig worden.

Die vraag dan: “Hoeveel liefde te geven?” Nee, meetbaar wordt het niet. Gelukkig niet. Maar je hebt jezelf te geven, zoveel liefde, in verbondenheid met God.

Amen